

מאירי

עלון ערוץ מאיר להורים ולילדים

כרשת שמות תשע"ט

ספר הגאלה

למרות השעבוד הקשה במצרים והסבל הגדול, נשמרה האמונה הפנימית בבני ישראל, והם ידעו שביים מן הימים ה' ישלח אליהם איש שיגאל אותם. האיש הזה היה משה רבנו, שעל ידו ה' הוציא את ישראל ממצרים, והנהיג אותם במשך 40 שנה.

תמיד אנחנו צריכים לזכור את האמונה, ובזכותה נושע.

שלום ילדים! השבת אנחנו מתחילים חמש חדש, חמש שמות. אחרי שיעקב ובניו ירדו אל יוסף למצרים, הם השתקעו שם, והתברכו מאד. הדבר לא מצא חן בעיני מלך מצרים, והוא החליט להתנפל לבני ישראל.

ספר שמות נקרא בלשון רבותינו "ספר הגאלה". זאת מפני שבספר זה נקרא על יציאת מצרים וגאלת ישראל, שהיא הארוע החשוב בתולדות יצירת עמנו, עם ישראל.

2 שעת סיפור

6 מילים מבלבלות

ערוץ מאיר לילדים

לרכישת מנוי לערוץ הילדים
התקשרו: 02-6461323
או באתר ערוץ מאיר לילדים

שעת סיפור

מטבע של זכות

היה זה בכנס מיוחד שנערך על ידי תלמידיו של רבי משה סופר, הידוע בכינוי ה'חתם סופר' על שם ספריו הנודעים. הם התכנסו יחדו במטרה להתחזק לאחר פטירת רבם הגדול, שנפטר בשנת ת"ר.

ישבו שם מסלחה ומשמנה של יהדות הונגריה, רבנים, דינים, ראשי ישיבות, תלמידי חכמים וראשי קהלות, כשהמכנה המשותף לכלם הוא היותם תלמידיו בעבר של ה'חתם סופר'. הם בקשו למצא תנחומים זה בזה, לצאת מחזקים ברוחם, איש איש למקום מגוריו להמשיך בפעולותיהם הברוכות, בדרכו של רבם.

בראש המקבים ישב בנו הגדול של ה'חתם סופר', רבי שמואל בנימין סופר, הידוע בכינוי ה'כתב סופר'. קיבו התגודדו תלמידיו הוותיקים של אביו ובקשו להעלות זכרונות מימים עברו, להתבשר מדברי תורתו של האב שאיננו, וללמד מעט מהנהגותיו המיוחדות בכל עניני החיים.

בתוך כדי הכנס הכריז בן הרב זכרוננו לברכה, כי ברצונו לשתף את הנוכחים ולהראות להם חפץ יקר ערך שאותו קבל ירשה מאביו. דממה שררה בקהל בעת שתאר את

המטבע היקרה שברשותו, מחזקת היא ליחידה בעולם, והיא העברה במשפחתו דור אחר דור מימות בית שני ועד לאביו המנוח. יודעי דבר טוענים כי מטבע זו היא מ'שקלי הקדש', שנמסרו לידי הפהנים בבית המקדש הראשון.

הוא בקש מהנוכחים להעבירה איש לרעהו, שכלם יוכלו לראותה, ולמשש בה.

המטבע העברה מיד ליד, כל אחד ממש ונגע, בחן והסתכל במטבע הנדירה. לא בכל יום רואים מטבע שכזה. משך שעה ארכה העברה המטבע, ורבי שמואל בנימין הסיח את דעתו ממנה והמשיך בדבריו עם הסוברים.

כעבר זמן התנער לפתע ובקש לדעת היכן המטבע, הגיע הזמן שתשוב למקומה. רחש עבר בקהל, הרב מבקש את המטבע. כל אחד חפש על שלחנו, מנסה להזכר למי העביר אותה, אולם איש לא ידע היכן היא, המטבע נעלמה פאלו בלעה אותה האדמה.

רבי שמואל בנימין נראה נסער, המטבע היתה יקרה ללבו, הוא סרב להשלים עם העלמותה. 'אנא', הפציר בנוכחים, 'חפש כל אחד היטב בכיסיו ובקפלי הבגדים, אולי תמצא בטעות, שמא הכניס אותה אי מי בטעות לארנקו'.

כלם מהרו לכפפש בכיסים ובקפלים, אך לשווא, המטבע נותרה נעלמת.

ואז הציץ אחד הנוכחים כי כדי להיות בטוחים שהמטבע לא נכנסה בטעות לכיסו של איש, יכפוש כל אחד בכיסו של היושב לידו, רק כן יוכלו להיות בטוחים

כי אכן חפשו אחר המטבע ביסודיות, מי יודע, אולי היא תמצא.

כלם נטו להסכים להצעה, אלא שאז התרומם אחד מזקני תלמידיו של ה'חתם סופר' ובקול מתנחנ בקש להמתין לפחות עוד עשר דקות בטרם יבצעו את החפוש, עינים תמהות נתלו באותו ישיש, ואם לא מפאת כבודו סביר להניח שהיו דוחים את דבריו.

עשר דקות חלפו, והאיש התרומם בשנית:

'אנא, בברקשה מכם, עוד עשר דקות!'

רחש לחש עבר בקהל, נשמעו רטינות מפה ומשם, אך ה'כתב סופר' השתיק את הקהל והורה להמתין עשר דקות נוספות.

אלו עברו, והזקן התרומם בשלישית: 'בברקשה מכם, יותר לא אבקש, אך אנא, עשר דקות נוספות.'

שוב נשמעו לחישות ורטינות, ושוב היה זה ה'כתב סופר' שהרגיע את הנוכחים והורה להמתין.

דקות מספר חלפו, ואל האולם נכנס משמשו של רבי שמואל בנימין, בשורה בפיו: 'מצאתי את המטבע'. בתוך כדי נעור המפות בחוץ נפלה המטבע עם שאריות האכל ארצה. האבדה הושבה.

עינים נתלו בתלמיד הישיש שהשקה את החפוש, והוא הסביר: 'לא מופת יש כאן, האמינו לי שלא ידעתי היכן המטבע, וזאת היא הסבה שכל כך חששתי מהחפוש'. בתוך כדי כך פשפש הישיש בכיסו והוציא משם לתדהמת הנוכחים מטבע זהה לזו האובדת. 'אך לי היתה מטבע שכזו, ירשה מאבות אבותי. בשעה שראיתי את שמחתו של רבי שמואל בנימין במטבע שברשותו, לא אמותי דבר, לא חפצתי להוריד מערכה של המטבע

הראשונה בעיני הקהל, שתקתי והשארתי את המטבע בכיסי, על אף שהבאתי אותה לאותה מטרה כדי לשתף בה את הנוכחים. תארו לעצמכם מה היה קורה אלו בצע החפוש במתכנת שהצעה, האם היה מישהו מאמין לי כי אף לי היתה מטבע בדיוק כזו, שנשאתי אותה בדיוק בכיסי. אין טעם להאריך ב'חלול השם' שהיה נגרם, כאשר היה נופל חשד על אדם שפמוני כי שלח את ידו במטבע לא לו. לכן בקשתי לדחות את החפוש, ולהמתין אולי תמצא המטבע, בינתיים נשאתי תפלה שנענתה, והמטבע נמצאה!'

התרגשות נכרה בקהל. רבי שמואל בנימין התרומם מפקדומו, ואמר: 'רבותי, למוד גדול יש כאן בדברי חכמים שחינו 'לדון את כל האדם לכך זכות'. מספור זה נוכל להבין עד כמה צריך להרחיק לכת בלמוד זכות. הרי אלו לא נמצאה האבדה סביר להניח כי חוטאים היינו בהטלת אשמה על אדם נקי פנים, איש לא היה מעלה על דעתו כי מטבע זהה לזו היתה בכיסו, ובכפל, אלו היו העבדות, ובחסידי שמים נמנע מאתנו עון זה. אלו לא התאספנו כאן היום אלא לצורך למוד זה, דיינו!'

...

קשה מאוד לישם בחיי המעשה את מה שאמרו 'היו דן את כל האדם לכך זכות'.

כגדל הקשי בעיני זה כך מן הראוי להקדיש מחשבה ומאמץ לשנוי דפוסי חשיבה עתיקי יומין, ולא ללץ את עצמנו לחפש נקדות של זכות אצל זולתנו. מאמץ שכזה סופו להצליח ולהאיר את חיינו החברתיים באור שונה לחלוטין.

הסיפור באדיבות "שלום לעם"

עולה חדש

שהשאלה הזכירה לו דברים עצובים. הוא סיפר לי על בית הספר הקודם שלו, וכיצד קיבלו אותו החברים שם.

"כבר ביום הראשון אחד מילדי הכיתה נעמד על הכיסא והכריז תוך שהוא מחקה מבטא רוסי: 'הנה ילד חדש עולה מרוסיה בא לכיתה... ח ח ח'. אני מאמין שהוא לא התכוון לפגוע, אבל מאז ועד שעזבתי זכיתי ליחס מבייש מכל חברי הכיתה. הם זלזלו בי ובכל הזדמנות הזכירו לי שאני דובר רוסי ולא יודע עברית כמו שצריך. השיא היה במחצית השנייה של כיתה ב. זו היתה תקופה מאוד קשה, ממש התעללו בי. למרות שניסיתי להעלים את הדבר מהוריי, הם שמו לב שמשוהו לא טוב קורה לי, והצליחו להוציא ממני מה שעבר עליי. באותו היום ההורים שלי באו אל מנהל בית הספר והודיעו לו שבשנה הבאה אני לא אלמד שם".

יורי השתתק והוסיף: "כאשר פניתי אליך בתחילת השנה, חששתי מאוד מתגובתך. חשבתי שאולי גם כאן יתחילו לצחוק עליי. כשאמרת לי שאתה תהיה החבר הראשון שלי, שמחתי כל כך". ראיתי דמעות בעיניו של יורי.

לא האמנתי למשמע אוזניי. איך ייתכן שילדים יתעללו בחברם לכיתה, ועוד רק בגלל שהוא עולה חדש? אבל האמת - הם רק הפסידו! אם הם רק היו ממתונים קצת, הם היו מגלים עד כמה חברותי וכמה מוכשר החבר ה'רוסי' שלהם.

ומצד שני - שמחתי עכשיו מאוד על ההחלטה שלי באותו הרגע בתחילת השנה, כאשר נתתי ליורי לשבת לידי. עכשיו התברר לי שממש שימחתי אותו, ושכך תיקנתי במעט את העוול הגדול שנעשה לו בבית הספר הקודם.

"שלום, אני יכול לשבת לידיך?", פנה אליי קול לא מוכר ביום הראשון של תחילת הלימודים. הרמתי את ראשי ועניתי פגשו את עיניו של ילד שלא הכרתי. אנחנו כבר בכיתה ג, והילד הזה לא למד איתנו עד כה.

"אממ... אתה בטוח שאתה לומד בכיתה הזו?", שאלתי אותו. חשבתי שאולי הוא התבלבל בכיתה.

"כן, אני בכיתה הזו. הצטרפתי השנה לבית הספר שלכם", הוא ענה. רק עכשיו שמתי לב למבטא החזק שהיה לו בשעה שדיבר. זה היה מבטא של העולים מברית המועצות (רוסיה).

האמת, ברגע הראשון לא כל כך רציתי שיישב לידי. היו לי כבר חברים טובים בכיתה. אודי ורועי הם החברים הכי טובים שלי עוד מכיתה א, וכבר קבעתי עם אודי שהוא יישב לידי בתחילת השנה.

אבל כמה שניות של מחשבה עזרו לי להבין שהילד הזה בוודאי מתבייש לא רק מעצם היותו תלמיד חדש בבית הספר, אלא גם מהיותו עולה חדש. לכן אחרתי אומץ ואמרתי לו: "בטח! בוא שב לידי. אני אהיה החבר הראשון שלך!"

לא ידעתי איזו מין חברות זו תהיה. עד אותו היום לא יצא לי לדבר הרבה עם עולים חדשים, וחשבתי שאולי לא נבין זה את זה כראוי. אבל המציאות היתה שונה לגמרי. יורי, כך שמו, התגלה כחברותי מאוד ועוד יותר מכך - חכם וכשרוני. היו לו רעיונות נפלאים ומרתקים שמילאו לנו את ההפסקות במשחקים מעניינים ובפעילויות מגוונות.

"אז למה בעצם עברת לבית הספר שלנו?", שאלתי את יורי פעם אחת. יורי השפיל את מבטו. היה נראה

שאלות בכרשה

1. מה היה שמן של שתי המילדות העבריות?
2. מה היתה גזרת פרעה הראשונה בקשר לילדים?
3. האם המילדות העבריות קיימו את הגזרה?
4. מה היתה הגזרה השנייה בקשר לילדים?
5. מה היה גילו של משה כאשר שמו אותו ביאור?
6. כמה בנות היו ליתרו?
7. מה היה המראה שהפליא את משה במדבר?
8. האם משה רצה להיות המוציא את בני ישראל ממצרים?

חידת חדגא:

כתב חידה: מי לקחה שתי אותיות משמה (בכתיב חסר) וקיימה מצווה?

חידת פולקע - כתב חידה: הנמילה **תָּבֵן** מופיעה 10 פעמים בתורה. 8 מהן בפרשתנו, ושתיים בסיפור אחר בתורה. באיזה סיפור הן מופיעות?

מילים מבולבלות

זהו את המילים והביטויים מתוך "שלישיי" של הפרשה

אין שמשין

הדלתון

שים מכ

תיגרייה

תן עזב

לא עור

בנו דלת

המזלה

נא לו קר

הכו הכ

אני שיא

צמריה

סביב השולחן

נעמה

חיימק'ה

יונתן

בני: אני אף פעם לא הבנתי, מדוע ה' מכריח את משה רבנו ללכת ולהושיע את ישראל?

טליה: למה לא? הגיע כבר הזמן להוציא את בני ישראל ממצרים והיה צריך שמשנה רבנו ילך לדבר עם פרעה, וינהיג את עם ישראל.

בני: ברור שהיה צריך להושיע את ישראל, אבל למה דווקא משה? אם משה לא רוצה לקבל את התפקיד, למה הוא מקרח? אני בטוח שהרבה אנשים היו מוכנים לקבל את התפקיד החשוב הזה...

יונתן: משה היה הכי ענו ולכן הוא היה הכי מתאים!

נעמה: נכון, יונתן. ה' ידע שמשנה הוא האיש המתאים לתפקיד. הוא יוכל להוציא את בני ישראל ממצרים וגם להנהיג אותם במשך 40 שנה במדבר. לתפקיד כזה מכרחים לבחור אדם בעל מידות מעלות, כמשנה רבנו.

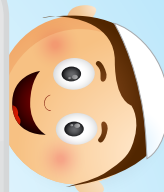
בני: אבל מכריחים? אם הוא לא רוצה לקבל תפקיד מקבד, אז לא!

נעמה: בני נראה לי שיש לך קצת טעות. באמת היום אנחנו מתיחסים לתפקידים חשובים כאל משרה מקבדת שכל אחד רודף להשיג אותה. אבל באמת לא כך הדבר צריך להיות. האמת היא שתפקיד של הנהגת צבור הוא עול, וחשוב שהממנים עליו יהיו אנשים שמסגלים לעשות זאת. זה לא לפיך, אלא לצורך הצבור. לכן ה' שידע שמשנה הוא המתאים ביותר, לא הסכים לוותר לו.

טליה: אה נכון! למדנו פעם שהיה חכם אחד שאמר לתלמידיו "לא שוררה אני נותן לכם, עבדו אתני ונתן לכם!"

נעמה: כך בדיקו! אם התפקיד היה לשוררה ולהנאה אז באמת אין טעם להכריח את מי שאינו מעבין בו. אבל לא לשם כך יש מנהיג לצבור, אלא כדי להיות כמו עבד לצבור ולהדריך אותם לטובתם. ולכן בוחרים את מי שמתאים לכך, אפילו שהוא לא כל כך רוצה.

בר

טליה

נעמה, בני, טליה, יונתן וחיימק'ה הם חמישה אחים חמודים במשפחת לו.

מדי שבת אחרי הצהריים נעמה הגדולה מושיבה את כולם סביב השולחן, והם מדברים על נושא

מעניין בפרשת השבוע. הצטרפו אליהם!